

NOTAT

5. marts 2009

J.nr. 1110/8609-0001

Status for det planlagte russisk-tyske naturgasrørledningsprojekt i Østersøen - Nord Stream.

Den daværende transport- og energiminister orienterede første gang Energiudvalget med notat af 8. november 2006 om den planlagte rørledning. Miljøministeren orienterede med samme notat Miljø- og Planlægningsudvalget.

Energistyrelsen har modtaget en ansøgning den 4. marts 2009 om tilladelse til den del af de to parallelle rørledninger, som forudses at skulle ligge på dansk havområde i Østersøen øst og syd om Bornholm. Vedlagt ansøgningen er en miljøvurdering af projektet (VVM) som en del af ansøgningsmaterialet. Miljøvurderingen sendes i offentlig høring fra den 9. marts 2009.

I Danmark gives tilladelse til transitrørledninger på havet i medfør af kontinentalsokkelloven.

Selskabet har sideløbende ansøgninger under behandling hos myndighederne i Rusland, Finland, Sverige og Tyskland.

Rørledningsprojektet

Det drejer sig om to parallelle 1220 km lange naturgasrørledninger, med en diameter på 48 tommer, om skal udgå fra Vyborg i Rusland og forløbe hen over russisk, finsk, svensk, dansk og tysk havområde. Rørledning skal gå i land i nærheden af Greifswald på den tyske kyst. Rørledningerne skal, ifølge selskabet, kunne transportere 55 mia. m³ naturgas om året fra Rusland til det europæiske marked, hvilket svarer til 11 % af EU's årlige forbrug i 2011.

Selskabet påregner at skulle begynde nedlægning af rørledningerne i 2010. Når den første af de to parallelle rørledninger ifølge planerne er færdig i efteråret 2011 begynder leveringen af naturgas. Hele projektet skal være afsluttet i 2012.

Naturgasrørledningen er anslået til at skulle koste 7,5 mia. Euro.

Selskabet Nord Stream AG, med hjemsted i Zug i Schweiz, er ejer af projektet. Det russiske naturgasselskab Gazprom ejer 51 %, de to tyske selskaber BASF og E.ON ejer hver 20% mens det hollandske Gas Unie ejer 9%. DONG Energy har købt gas i Rusland til levering gennem rørledningen.

Status for projektet

Det forventes, at Danmark den 9. marts 2009 modtager et såkaldt konsultationsbrev vedlagt en VVM fra de øvrige lande på hvis havområde, rørledningerne planlægges anlagt. I konsultationsbrevet bliver Danmark spurgt, om Danmark er af den opfattelse, at den del af rørledningen, som ligger på de fire andre landes områder kunne have påvirkning på miljøet på dansk område. Denne høringsproces er et krav i henhold til Espoo-konventionen om grænseoverskridende miljøpåvirkning. Ligesom de fire andre lande sender Danmark et konsultationsbrev til alle andre østersølande. Det er aftalt, at landene skal sende deres kommentarer senest den 8. juni 2009, så de kan indgå i behandlingen af ansøgningerne i de øvrige østersølande.

VVM'en vil blive fremlagt i offentlig høring fra den 9. marts 2009 i alle østersølande, herunder Danmark. Ud over de fem lande, på hvis område rørledningerne planlægges nedlagt, vil også Estland, Letland, Litauen og Polen blive inddraget i denne konsultationsproces, og blive bedt om en udtalelse om rørledningens evt. påvirkning på miljøet i deres respektive områder. By- og Landskabsstyrelsen under Miljøministeriet er ansvarlig for konsultationen af de øvrige østersølande for så vidt angår en evt. påvirkning på miljøet i de øvrige østersølande fra den del af rørledningen, som skal ligge på dansk havområde.

Den danske del af rørledningen.

Selskabet har udført en række undersøgelser i Østersøen. Flere rutealternativer har været undersøgt i det danske havområde. Det første alternativ måtte opgives, da det ville befinde sig i et område, som både Polen og Danmark gør krav på. Udenrigsministeriet drøftede problemstillingen med Polen, men der blev ikke fundet en løsning.

Derefter blev det undersøgt, om rørledningerne kunne nedlægges nord og vest om Bornholm. Denne løsning var både de svenske og danske søfartsmyndigheder betænkelige ved på grund af den stærke skibstrafik i området mellem Sverige og Bornholm.

De danske myndigheder er af den opfattelse, at en rute øst og syd om Bornholm, vest for det mellem Polen og Danmark omstridte område vil være at foretrække. Selskabet vil ansøge om tilladelse til at nedlægge rørledningen i dette område.

I området har to forhold været af særlig betydning:

1. Dumpet kemisk og konventionel ammunition.

Øst for Bornholm findes der konventionel og kemisk ammunition, som blev dumpet efter de to verdenskrige. Det hænder, at især fiskerne får denne ammunition i deres redskaber. Denne opfiskede kemiske ammunition nedsænkes ofte i havet igen, og det skal ske i dertil udpegede områder, som er markerede på søkort.

Nord Stream selskabet ønsker at undgå kontakt med ammunitionen. Selskabet har foretaget undersøgelser af, om nedlægning af rørledningen i området ville kunne medføre forøget forurening af Østersøen fra den kemiske ammunition eller om ammunitionen er en risiko i øvrigt. Selskabet har undersøgt den 137 km lange rute for rørledningerne på dansk område for både kemisk og konventionel ammunition. Man har taget ca. 100 prøver, som er undersøgt både af DMU i Danmark og af Verifin, som er et institut under Universitetet i Helsinki og certificeret under Konventionen om Kemiske Krigsgasser. Resultaterne viste, at der kun er ringe koncentrationer af kemikalier i havbunden og at disse ikke kunne findes i de fleste af prøverne. Konklusionen er, at nedlægning af rørledningen på dette sted ikke vil medføre målbar påvirkning på miljøet fra den dumpede kemiske ammunition.

2 Fiskeriet

Et andet spørgsmål, som har været genstand for drøftelser med Nord Stream selskabet er muligheden for at fiske hen over rørledningen. Det har vist sig, at selv om rørledningen ikke tager skade af at et trawl trækkes hen over den, så har de bornholmske fiskeres kuttere ikke maskinkraft nok til at trække redskaberne hen over ledningen. De danske myndigheder har forlangt og selskabet har givet tilsagn om, at der skal findes en løsning som tilfredsstillende for fiskerne. Det kunne være delvis nedgravning af rørledningerne i de områder, hvor der trawles. Den endelige løsning bliver stadigvæk drøftet mellem fiskerne, selskabet og myndighederne.

EU opmærksomhed omkring projektet

EU har vedtaget strategier for at sikre naturgasforsyningen af EU-landene. Der er faldende produktion i EU, medens forbruget er stigende. Derfor er der vedtaget såkaldte prioriterede ledningsprojekter, de såkaldte Trans European Networks. Et af disse projekter er en korridor fra Rusland til Storbritannien, via det kontinentale Nordeuropa til import af naturgas fra Rusland, den såkaldte NG1 akse. Nord Stream skal realisere dette formål.

./. Der vedlægges

1. Kort over linjeføringen af Nord Stream rørledningen i Østersøen
2. En sammenfatning af VVM'en, det såkaldte ikke-tekniske resumé, for den danske del af projektet.